

Temat: Wysyłanie wiadomości e-mail: 23.8.14 petycja JJK 2, 23.8.14 petycja JJK 1

Nadawca:

Data: 14.08.2023, 09:18

Adresat: <info@kombatanci.gov.pl>, <sekretariat@kombatanci.gov.pl>, <gsu@kombatanci.gov.pl>, <dg.sekretariat@kombatanci.gov.pl>, <dse@kombatanci.gov.pl>

Petycja na 2 stronach w załączeniu.

Pozdrawiam ze Szczecina.

esz

Wiadomość jest gotowa do wysłania wraz z następującymi załącznikami (plikami lub łącznie):

23.8.14 petycja JJK 2

23.8.14 petycja JJK 1

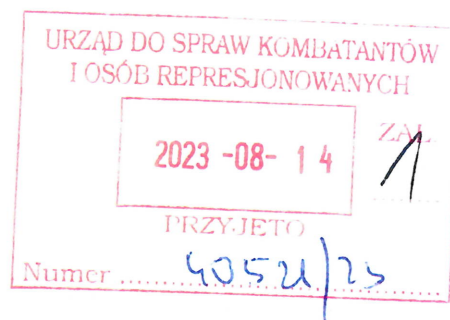
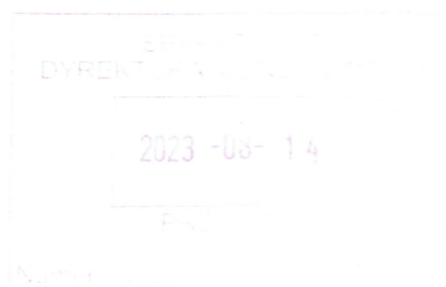
— Załączniki: —

23.8.14 petycja JJK 2.pdf

746 KB

23.8.14 petycja JJK 1.pdf

644 KB

, dnia 14 sierpnia 2023 r.

Szanowny Pan Jan Józef Kasprzyk
Szef Urzędu do Spraw Kombatantów
i Osób Represjonowanych
ul. Wspólna 2/4
00-926 Warszawa

PETYCJA

**w sprawie wystąpienia z inicjatywą ustawodawczą w celu nowelizacji ustawy
z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej
oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (t.j. Dz.U. 2023 poz. 388)**

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 2 ust. 2 pkt. 1 oraz ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U z 2018 poz. 870) – wnoszę petycję w sprawie wystąpienia z inicjatywą ustawodawczą w przedmiocie nowelizacji ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (t.j. Dz.U. 2023. poz. 388) – poprzez uzupełnienie art. 8 tej ustawy o ust. 5 o poniższej treści:

5. Pozostałemu przy życiu małżonkowi osoby uprawnionej, o jakiej mowa w ust. 1 przysługuje 50 % świadczenia i pomocy pod warunkiem, że takowego świadczenia sam nie posiada, a także złoży w tej sprawie wniosek, jak też wykaże, że:

- 1/ pozostawał w związku małżeńskim z osobą uprawnioną w okresie, który był podstawą dla ustalenia statusu tej osoby - aż do daty jej śmierci,
- 2/ nie zachodzą względem niej negatywne przesłanki, o jakich mowa w art. 4 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (t.j. Dz.U. 2003 r. poz. 388).

W uzasadnieniu uprzejmie podnoszę, co następuje:

W dniu **15 grudnia 2021 r.**, na posiedzeniu Senatu RP, na którym była procedowana ustawa przyznająca działaczom opozycji i osobom represjonowanym jednorazową kwotę 3000 zł, zabierając w tej sprawie głos powiedział Pan Minister m.in., że „...Postulaty są różne. Jednym z nich, który by istotnie zrównał działaczy opozycji antykomunistycznej z kombatantami – tylko że oni sami mówią, że może to nie jest jeszcze ten moment – to jest przyznanie uprawnień w jakiejś części wdowom i wdowcom po działaczach opozycji antykomunistycznej, tak jak jest to w przypadku kombatantów. Tylko że efekt tego byłby taki, iż w przypadku... Posłużę się ściągawką. Kombatantów mamy 56 tysięcy 860, a wdów i wdowców po kombatantach – w różnym wieku, często są to osoby, powiedziałbym, w sile wieku – mamy aż 83 tysiące. I gros środków, jakie otrzymują wdowy i wdowcy, mogliby u schyłku swego życia dostawać jeszcze... No ale, wiadomo, tak zapisano w przepisach ustawy w roku 1991. To jest postulat dość często pojawiający się, kiedy spotykamy się z działaczami opozycji antykomunistycznej i osobami represjonowanymi.” (protokół posiedzenia Senatu z dnia 15 grudnia 2021 r.). Od daty tego wystąpienia Pana Ministra za 4 miesiące **miną 2 lata.**

Petycja ma zatem na celu realizację tej deklaracji Pana Ministra w odniesieniu do wdów/wdowców po osobach, o jakich mowa w w/w ustawie.

Wypada zaznaczyć, że podmiotem uregulowań w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych – są **polscy seniorzy, wyłącznie osoby starsze** w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych (Dz.U. 2015 poz. 1705), których bezspornie z każdym dniem ubywa z przyczyn biologicznych.

Co roku, a faktycznie z każdym miesiącem - są zatem także mniejsze koszty/wydatki związane z tą grupą ponoszone przez Urząd i następuje uchylanie decyzji o przyznaniu przewidzianych w ustawie w odniesieniu do tej grupy osób z uwagi na ich śmierć.

Petycja odwołuje się do aktualnej, ostatniej „**Informacji o sytuacji osób starszych w Polsce w 2021 r.**” opracowanej w 2022 r. przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Podano w tym bardzo obszernym dokumencie (574 stron) m.in., że:

„W końcu 2021 r. liczba ludności Polski wyniosła 38,1 mln, w tym ponad **9,8 mln** stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej (25,8%).

Kobiety osiągnące wiek 60 lat w 2021 r. miały przed sobą ponad 5 lat więcej dalszego trwania życia niż mężczyźni.

W 2021 r. liczba zgonów osób w wieku 60 lat i więcej przypadająca na 1000 ludności w tym wieku wyniosła 46,0%, co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 3,8%.

Umieralność wśród mężczyzn jest zdecydowanie wyższa niż wśród kobiet i proces ten nasila się wraz z wiekiem. Współczynnik zgonów wśród mężczyzn w wieku senioralnym w 2021 r. wyniósł 53,3% (wobec 49,5% w roku poprzednim), a wśród **kobiet** ukształtował się na poziomie 40,7% (tj. o 3,7% większym niż w 2020 r.).

W strukturze ludności według stanu cywilnego najbardziej liczną grupą są osoby pozostające w związku małżeńskim. Jednakże wraz ze wzrostem wieku tendencja ta ulega znaczącym zmianom.

Wśród osób w wieku sędziwym – aż 2/3 to osoby owdowiałe, w tym ponad 90% to samotnie żyjące kobiety. Przedstawione tendencje wynikają ze zjawiska wyższej umieralności mężczyzn, która – w konsekwencji – **powoduje częstsze owdowienia kobiet.** W miarę przechodzenia do starszych grup wieku proces nasila się – w rezultacie starsi mężczyźni najczęściej do końca życia pozostają żonaci, a **starsze kobiety są wdowami.**

Tak więc **sytuacja kobiet-wdów** była i ciągle **jest o wiele gorsza niż ich mężów.** Utrata męża pociąga za sobą czasem dramatyczne wręcz pogorszenie bytu wdowy, której mąż z reguły posiada wyższe świadczenie emerytalno/rentowe.

O ile więc żona była towarzyszką życia swojego męża w czasach tzw. „komuny”, gdy był on opozycyjnym działaczem lub osobą represjonowaną i była przy jego boku aż do czasu jego śmierci - to powinna mieć prawo do przynajmniej połowy świadczenia otrzymywanego przez męża, chyba, że posiada również takowe. To samo odnosi się do wdowców.

Jest może zatem moment, o jakim mówił Pan Minister blisko 2 lata temu - w dniu 15 grudnia 2021 r. w Senacie RP - aby przyznać uprawnienia wdowom i wdowcom po działaczach opozycji antykomunistycznej i osobach represjonowanych, tak jak jest to w przypadku kombatantów – w oponowany w petycji sposób.

Status ten obecnie posiada niespełna 20.000 osób. Adresatem petycji były jednak **wyłącznie** te osoby, które spełniałyby wymóg określony w art. 8 ust. 5 znowelizowanej ustawy, a tych jest znacznie mniej, tak więc krąg osób uprawnionych do świadczenia po osobie zmarłej byłby mocno zawężony, jednakże odpowiadałby poczuciu sprawiedliwości, o co wnoszą od wielu już lat także podmioty prawne reprezentujące osoby ze statusem. Osoby te (wdowy, wdowy) dzieliły z małżonkami trudy i znoje, związane czy to z działalnością opozycyjną, czy to z represjami, stąd też – po kilkudziesięciu latach od tych zdarzeń, zostając w stanie wdowim – powinny w 50% być uprawnione do świadczeń przysługujących ich zmarłemu małżonkowi.

Świadczenie nie przysługiwałoby więc wszystkim wdowcom i wdowcom po zmarłych osobach ze statusem, ale jedynie tym, którzy spełniają kryteria we wskazanym, proponowanym art. 8.5 ustawy.

Na posiedzeniu Senatu w dniu 15 grudnia 2021 r. Pan Senator **Krzysztof Kwiatkowski** – Przewodniczący senackiej Komisji Ustawodawczej skierował na ręce Pana Ministra podziękowania i dla Pana i dla Pana Współpracowników - za opiekę nad osobami represjonowanymi.

Nie wątpię w to, że dywizja beneficjentów ustawy, podopiecznych Urzędu – także z zadowoleniem przyjmuje starania Pana Ministra oraz kierowanego przez Pana Ministra Urzędu.

W moim piśmie do pana Ministra z dnia 23 grudnia 2020 r. wyraziłem m.in. pogląd, że „..... **czeka na Pana Ministra znacznie poważniejsze zadanie wagi państwowej**, aczkolwiek już obecnie zajmuje się Pan losami całej polskiej armii podopiecznych Urzędu.” Życzę zatem ponownie Panu Ministrowi, aby to się stało po jesiennych, parlamentarnych wyborach, po 6-letnim już szefowaniu Urzędowi.

Na podstawie **art. 4 ust. 3** w/w ustawy o petycjach uprzejmie oświadczam, że **wyrażam zgodę**, o jakiej mowa w tym przepisie prawa.